

LÓGR

37. STÁŘÍ

120 Kč

Téma: **Stáří**. Všichni k němu spějeme. Přinejlepším. Mnozí už k němu i dospěli. Záleží na úhlu pohledu. My jsme stáří již tradičně prozkoumali z našeho kulturního pohledu. Takže se třeba dozvíte, jak se stářím přátelí umění obecně (str. 8), kniha (str. 14), komiks (str. 35) nebo film (str. 40).

- 3 Tak ta je vodepsaná.** Sloupek o stáří a stárnutí
- 8 Nesmrtelnost umění**
- 14 Knižní léta.** Když se nad stárnutím zamyslí kniha samotná
- 19 A žili spolu šťastně až do smrti.** Neznámé ve známé větě
- 23 Když stáří není moudré ani laskavé.** Recenze knihy *Můj druhý dědeček*
- 28 Svě čtenáře znám často osobně.** Rozhovor se zakladatelkou Verzone
- 35 Nejosamělejší kluk na světě.** Existenciální komiks o dospívání a stáří
- 40 Vyzout papuče a znovu vyrazit do akce!** Tři filmy se stářím v hlavní roli
- 50 Ze současné české poezie XXXIV**
- 58 Cestou reality, nebo absurdity?** Prozaický debut *Hranice lesa*
- 61 Román jako samotný život.** Nový titul Jiřího Hájíčka
- 65 Koťátkovo vyprávění plné překvapení.** Dětská kniha Petra Koťátka
- 70 Dlouho očekávané ucho.** Poslední dokončená próza Egona Bondyho
- 74 Projekt hledání smyslu.** *Projekt Gilgameš* Štěpána Kučery
- 78 Niekde uprostred.** Virginie Desportes a její *Život Vernona Subutexa*
- 84 Mazaný lišák Kratochvil dosáhl na Literu.** Recenze románu *Liška v dámu*
- 87 Proti větru se chcát nedá.** Novela slovenského prozaika Pavla Vilikovského
- 91 Když ti smrt dýchá na krk.** *Smrtholka* Lucie Faulerové
- 95 Propracovaný, ale silně subjektivní Kundera**
- 100 Koláž Kateřiny Ká**

DĚKUJEME!

Magazín **LÓGR** vychází s laskavou podporou Ministerstva kultury ČR a Státního fondu kultury ČR.

MINISTERSTVO
KULTURY

Státní fond kultury ČR

Lenka Samešová

Tak ta je vodepsaná

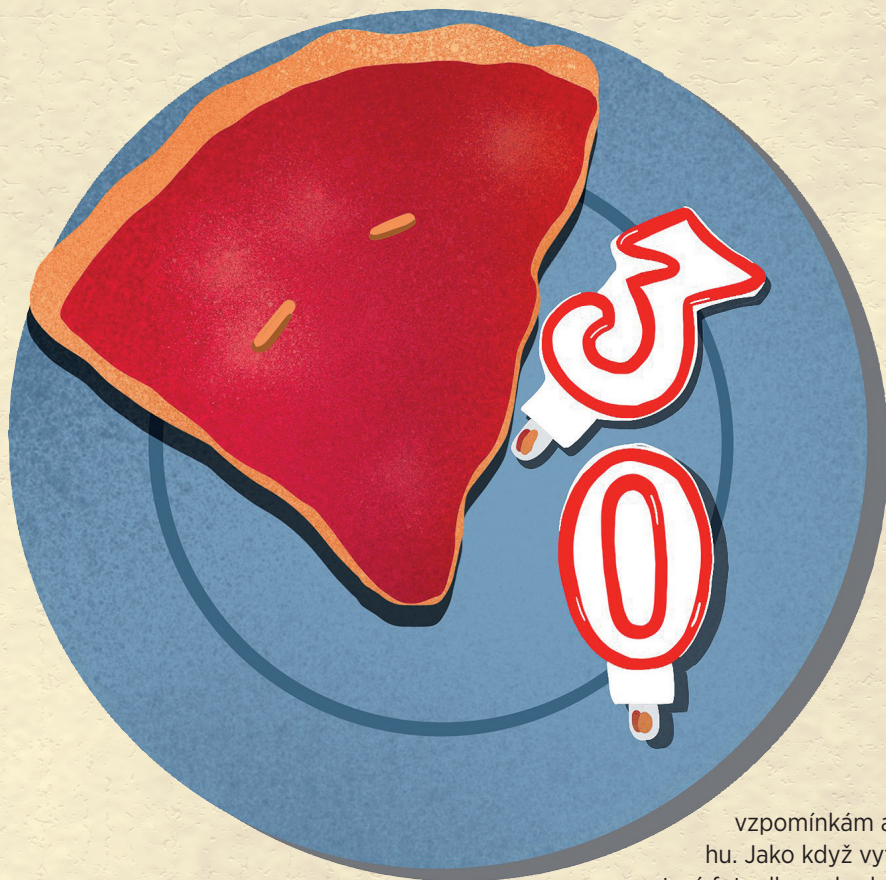
Já nestárnu, já pouze zraju. Čím starší víno, tím lépe. Čím uleželejší sýr, tím je lepší. Staré poleno nejlíp hoří. Milujeme historická auta s rezervou na boku, ve kterých jezdil Masaryk, milujeme černobílé filmy s Judy Garlandovou, hudbu s orchestrem z gramodesek, kdy měli zpěváci ještě níže položené hlasy a jejichž nízká kvalita nás atmosférou přenesla skoro o století zpět. Proč se tedy stáří tak moc bráníme?

Není příhodnější doba na psaní článku na téma stáří než v předvečer mých třicátých narozenin. Je mi třicet. Tři-cet. Třicet. Tohoto čísla se většina z nás bojí už od puberty. Představujeme si třicátníky jako opravdu dospělé lidi. Jako podnikatele v perfektně padnoucích oblecích s moderním domem, bazénem a zahradou. Jako rodiče, kteří tlačí plný nákupní košík s dítětem v sedátku, jako někoho, kdo řídí auto, kdo má práci, kdo je manžel nebo manželka.

**Třicítka pro mě
byla hranice
pro vstup
do béžového
klubu.**

Vždycky jsem si představovala, že s třicátníky už není legrace. Že si neoblečou barevné, absolutně neladící oblečení a nenamalují si třpytkami srdíčko na tvář. Že nechodí pařit do klubů, nechodí na koncerty. Třicítka pro mě byla hranice pro vstup do béžového klubu. Tak jsem jim vždycky říkala, béžováci. Mají vlastní klub, kde se musíte povinně nahlásit s konečnou hranicí devěťadvacítky. Dostanou přidělené barvy, vhodný slovník, příručku slušného chování a píchnou jim injekci vážnosti, rozumnosti a kdo si připlatí, tak i serióznosti.

Když se u sebe vyššího věku tolik bojíme, proč často považujeme starší za ty lepší? Proč chodíme do antikvariátů a hledáme staré *tonky* a komunistický nábytek? Proč fotíme starými foťáky, ačkoliv máme nejmodernější technologie, které umí zachytit vytrysknutí slzy. Retušujeme a kolorujeme staré filmy. Snažíme se staré snímky převést z cívek na flashky a ceníme si i pár dochovaných minut, ačkoliv si umíme natočit film v 8K ve vesmíru. Proč sbíráme staré porcelánové hrníčky s podšálky a skáčeme radostí do stropu, když babička najde nějaké kytičkované šaty? Kvůli

vzpomínkám a příběhu. Jako když vytáhnete stará fotoalba nebo knížky a ony tak nádherně voní. Nesou nás do historie, cítíme díky nim klid, víme, že tu nejsme jen tak náhodou a že naše místo někdo bu-
dovał dlouho před námi. Historii, která je za námi, milujeme, ale té, která je před námi a tvoříme ji my, se bojíme. Možná jen proto, že jsme se o ní ještě nedočetli v učebnici dějepisu a neumíme si ji představit.

ilustrace: Lenka Samešová

**Vidím její krásnou
fotografii, u které
píše, že s třicítkou
všechno teprve
začíná.**

Pamatuji si na instagramový post mojí kamarádky, která slavila třicítku před třemi lety. Mně bylo svěžích dvacet sedm. Vidím její krásnou fotografii, u které píše, že s třicítkou všechno teprve začíná. Že se cítí nejlíp, kdy se v životě cítila, že má všechno před sebou a těší se na život. Detailně si vybavuji, jak jsem si dala ruku před pusu a moje jediná myšlenka byla: „Tak ta je vodepsaná“. Už si nenajde nikdy práci, přestanou ji zvat na večírky, přestane *bejt cool a in*, kamarádi ji opustí a začne nosit běžovou. A opravdu jsem vteřinu přemýšlela nad tím, jestli se s ní budu ještě scházet, když je šmarja stará pomalu jako moje máma! Ano, takové myšlenky mívá většina zastydlých pubescentů, evidentně jsem patřila mezi jejich královny.

Dnes vím, že měla pravdu. Cítím třicítku jako šíleně těžkou osmitisícovku, jako zdolanou horu. Vylezli jste sem, jste servaný a možná i na pokraji všech sil, ale máte ten nejkrásnější výhled. Můžete se zastavit a jen tak se koukat. Vše, co jste doposud prožili, vidíte před sebou jako na dlani. Vidíte každý krůček, který jste ÚSPĚŠNĚ zdolali a můžete se rozhlédnout. Vybrat si, kudy půjdete. Vidíte kopeček Dvacítku, který pro vás byl kdysi

**Nikdo okolo mě mi
nepřijde starý.**

taky naprosto klíčový, a za ním možná v dálce takový pahorek s označením Deset. Ale tentokrát je to poprvé, kdy se můžete svobodně rozhodnout sami. Nemusíte jít studovat, protože jdou všichni. Nemusíte mít partnera, bez kterého by vás jinak tehdy nevzali do tanečních. Nemusíte chodit do práce od devíti do pěti. Můžete jít, kam se vám zachce a dobrovolně se vydáváte k hoře čtyřicítce, která je tak vysoká, že k dohlédnutí na její vrchol vám nestačí ani záklon vašeho vlastního krku. Tenhle pocit svobody jsem ještě v žádném jiném roce necítila.

Třicítka pro mě byla jedinou hranicí stáří a teď už žádnou nemám. Nikdo okolo mě mi nepřijde starý. Ani rodiče, ani babička, ani Brumbál, ani Dalajláma. Tento pocit je strašně osvobozující a jsem velmi ráda, že přišel a že pozvánka do klubu běžováků skončila v poštovní schránce pouze v mé hlavě. Zítra budu mít večírek. Bude nejbarvenější na světě a moje nová kamarádka třicítka je čestným hostem.

Jan Florentýn Báchor

Nesmrtelnost umění

Může umění stárnout? Co je vlastně ono umění? Umění chápu jako termín, který zahrnuje výtvarná díla umělců, uměleckých hnutí, architekturu, hudbu či literaturu. Všechno toto umění nese určitou historicitu, ta v sobě skrývá umělcův názor na danou situaci v tehdejší společnosti, jež poznamenala jeho život (hrůza z války, národní pýcha, láska nebo filozofie, budovy muzea jako chrám vědění či budovy školy jako chrám vzdělání atd.). Umělec ji následně zachytil ve svém díle, které tak nese zprávu, již se dozvídáme pozorováním a prožíváním onoho díla. Umělec skrz obraz, plastiku, stavbu či sochu vede s pozorovatelem tichý dialog, kterým se dotýká jeho současné duše, a nechá ho vstoupit do jeho světa a pohybovat se v něm. Umění v sobě přechovává určité poselství z minulosti. Je možné, aby v průběhu času zestárla? A tudíž zestárla i dílo samotné?

Kupříkladu secese, doslovně oddělení mladých umělců od oficiálního akademismu, byla charakteristická pro umění devadesátých let století

